

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Петър Кирилов Нешев, Тракийски университет – Стара Загора,
избран за член на Научно жури по процедура за придобиване на
образователната и научна степен „доктор“ от Хен Рапсон Харел, съгласно
Заповед № 2721/29.10.2025 г. на Ректора на Югозападен университет
„Неофит Рилски“ и определен за изготвяне на становище на основание
Протокол № 21/27.10.2025 г.

Относно: представен дисертационен труд на тема „Корелацията
между личностните черти на мъжа по Голямата петорка и сексуалното
желание на неговата жена – партньорка при дълготрайно
взаимоотношение“ за присъждане на образователната и научна степен
„доктор“ по Област на висше образование 3. Социални, стопански и
правни науки, Професионално направление 3.2. Психология, научна
специалност „Педагогическа и възрастова психология“ с автор Хен Рапсон
Харел.

За разработването на становището ми бяха предоставени дисертационен труд, автореферат, автобиография на кандидата, отчет за извършена проверка на автентичността на текст. Документите показват, че Хен Харел е изпълнил успешно всички предвидени дейности в индивидуалния учебен план за целия срок на докторантурата и е преминал успешно през необходимата процедура за допускане до защита за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ съгласно Закона за висшето образование, Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагането на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за развитие на академичния състав в Югозападен университет „Неофит Рилски“.

Обща характеристика на дисертационния труд

В представения за защита дисертационен труд е изследвано и посочено как личностните черти на мъжа по Голямата петорка влияят върху интимните му отношения с неговата жена – партньорка. Хен Харел разглежда динамиката на партньорските отношения при дълготрайна връзка между мъж и жена. Той представя психологически подходи и техники, чрез които интимните отношения между партньорите могат да бъдат подобрени и да се повиши удовлетвореността от връзката им. Дисертационният труд се състои от въведение, три глави, обсъждане и

изводи, заключение, научни приноси, литература, 3 приложения и е в обем от 211 страници. Текстът съдържа 30 таблици и 7 фигура. Ползвани са 345 адекватни научни източника.

Актуалност и значимост на темата на изследването

Хен Харел посочва във въведението актуалността на темата за междуличностното привличане, любовта и избора на интимен партньор. Авторът търси връзката между доминиращите черти на личността и способността ѝ да създава и поддържа хармонична връзка. Изследването на Хен Харел предоставя научно аргументирани отговори на значими въпроси в областта на съвременната израелска психология.

Теоретична аргументация на изследването

В теоретичната част на дисертационния труд Хен Харел извършва сполучлив сравнителен анализ на различни научни концепции и теоретични подходи за обяснение на личностните черти и типовете мъжко поведение, които привличат женското внимание. Според автора най-добри обяснителни възможности имат подходите на Зигмунд Фройд, Ханс Айзенк и Робърт Стернбърг за разбиране на личността, сексуалното желание и психологията на интимното общуване. Хен Харел прави синтезиран преглед на най-важните фактори, водещи до хармонични или дисхармонични партньорски отношения. Той разглежда биопсихосоциалния модел за привличането, чрез който изследваният проблем намира своето задълбочено обяснение.

Психологическа специфика на изследването

Авторът умело разкрива психологическата специфика на проблематиката и това е едно от многото достойнства на дисертационния труд. От психологическа гледна точка са обяснени следните качества на личността – привлекателност, общителност, привързаност, влюбчивост, ангажираност. По-конкретно е разгледано как тези качества са свързани с интимните преживявания на партньорите. Хен Харел добре е обяснил предимствата на Голямата петорка за разбиране на романтичните отношения. В първа глава са описани изчерпателно и коректно всяка една от чертите на Голямата петорка.

Организация и провеждане на изследването

Хен Харел свързва теоретичната обосновка на проблема с неговата практическа реализация по оригинален начин. Той представя във втора глава методологията, целите, задачите, хипотезите и методите на проведеното от него емпирично изследване. Основната цел на изследването е да се проучи дали има връзка между личностните черти на мъжа и сексуалното желание на партньорката му в дълготрайна връзка. В хода на изследването е изяснено как всяка една от чертите на Голямата петорка при мъжа влияе върху сексуалното желание на жената. Извършено е сравнение на изследвания проблем от межкултурна и възрастова перспектива. Авторът е формулирал 7 хипотези. Чрез тях са проверени връзките между личностните черти, възрастта и сексуалното желание между партньорите. Изследването е проведено сред 1797 жени от различни страни с различен произход и възраст. Повечето жени са родени в Израел и в САЩ. Всички жени имат

романтична връзка поне от една година. Повечето от жените са с висше образование. Най-много от изследваните жени са омъжени. Изследваните лица са разделени в четири възрастови групи – млади жени, жени на средна зряла възраст, жени на късна зряла възраст, стари жени. Изследваните променливи са сравнявани между жените от различните възрастови групи. При провеждане на изследването са спазени етичните правила. Използваният изследователски инструментариум е подходящ и съответства на целите на изследването. В изследването са приложени социално-демографски въпросник, въпросник за Голямата петорка и въпросник за сексуално желание.

Практическа приложимост на резултатите

За обработването на резултатите е направен статистически анализ, извършен чрез SPSS софтуер версия 25 и JASP софтуер. Постигнатите резултатите от изследването са представени в табличен вид и чрез фигури в трета глава. В детайли е посочена тяхната относимост към поставените хипотези. Ясно е показано потвърждават ли се и до каква степен хипотезите на изследването. Авторът е направил собствена критична интерпретация на резултатите и на тяхната реална приложимост в психологичното консултиране. Той достига до ценни изводи и препоръки. По-значимите изводи и препоръки от изследването според мен са следните: Разликите между мъжете и жените са свързани със социалния натиск и със социалните очаквания, основани на пола. По-високият невротизъм, по-ниската общителност и по-ниската съвестност водят до повече конфликти между партньорите. Настоящото изследване дава възможност за преосмисляне на половоролевите стереотипи в интимните отношения между партньорите в дълготрайна връзка. То посочва необходимостта от прилагане на специализирани психологически знания за преодоляване на трудности от интимен характер в междуполовото общуване. Постиганията на проучването предоставят практически насоки за терапията на проблеми в партньорското общуване и за повишаване на удовлетвореността от интимните отношения между мъж и жена в дълготрайна партньорска връзка. Много ясно е посочено до каква степен всяка от чертите от Голямата петорка при мъжа предизвиква сексуално желание у жената.

Теоретичните и приложните постижения, представени в дисертационния труд са популяризирани в научните публикации на автора. Авторефератът представя адекватно и точно съдържанието, структурата и приносите на дисертационния труд. В дисертационния труд не открих текстове, които да са плагиатствани от други автори и до мен не са достигнали сигнали за това. Всички текстове, които Хен Харел е ползвал са цитирани коректно, като са спазени утвърдените стандарти. Нямам критични бележки към дисертационния труд и автореферата към него. Въпросите ми са следните:

1. Как оценявате концепцията за „любов от пръв поглед“?
2. Кои според Вас са типичните черти на мъжката личност в съвременното израелско общество?

3. Според Вас, кои са ключовите фактори, които определят щастието на партньорската двойка?

Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

1. Направен е успешен сравнителен анализ на различни научни теории и подходи, които обясняват психологическите особености на мъжа и тяхното влияние върху привлекателността му за съвременната жена.
2. Смислено и задълбочено са представени и обяснени конструктите невротизъм, екстраверсия, отвореност към опита, добросъвестност и привлекателност.
3. В Израел за първи път е проведено емпирично изследване, което изяснява и систематизира различията между мъжете и жените в удовлетвореността им от привързаност, обич и интимност.
4. Проведеното изследване допринася с нови и полезни знания за подобряване на интимното общуване между мъжете и жените.
5. Резултатите от изследването предоставят възможност за по-задълбочено разбиране на психологическата специфика на партньорските отношения в дълготрайна връзка.

В заключение, представеният дисертационен труд на тема „Корелацията между личностните черти на мъжа по Голямата петорка и сексуалното желание на неговата жена – партньорка при дълготрайно взаимоотношение” е посветен на актуален и значим за съвременната психология проблем, отличава се с много добра структура и с оригинално свързване на теоретичната аргументация с практическата ценност на емпиричното изследване. Получените резултати и направените изводи имат съществено приложно значение за психологичното консултиране, психотерапията и за успешната работа на психолога с двойки, изпитващи проблеми в партньорските отношения. Всичко това ми дава достатъчно основания убедено да изразя положителното си мнение и категорично да гласувам на Хен Рапсон Харел да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор по психология“ по Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.2. Психология, Научна специалност „Педагогическа и възрастова психология“.

Дата:

Доц. д-р Петър Нешев

SCIENTIFIC OPINION

by Assoc. Prof., Doctor Petar Kirilov Neshev, Trakia University – Stara Zagora, elected as a member of the Scientific Jury under the procedure for the acquisition of the educational and scientific degree “doctor” by Chen Rapson Harel, according to Order No. 2721/29.10.2025 y. of the Rector of Southwestern University “Neofit Rilski” and appointed to prepare on statement on the basis of Protocol No. 21/27.10.2025 y.

Subject: presented dissertation work on the topic “The correlation between the Big 5 personality traits of the man and sexual desire of his female partner in long-term relationships”

for the award of the educational and scientific degree “Doctor/PhD” in Higher Education Area 3. Social, economic and legal sciences, Professional field 3.2. Psychology, Scientific specialty “Educational and developmental psychology” with author Chen Rapson Harel.

For the development of the statement, I was provided with a dissertation work, an abstract, the candidate’s curriculum vitae and a report on the verification of the authenticity of a text. The documents show that Chen Harel has successfully completed all the planned activities in the individual study plan for the entire duration of the doctoral studies and has successfully gone through the necessary procedure for admission of defense for the acquisition of the educational and scientific degree “doctor” in accordance with Law of Higher Education, the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for the Implementation of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations on the Conditions and The regulations for the development of the academic staff at Southwestern University “Neofit Rilski”.

General characteristic of the dissertation work

In the dissertation work submitted for defense, the influence of men’s personality traits, according to the Big Five model, on their intimate relationships with their female partners is examined and analyzed. Chen Harel explores the dynamics of partner relationships in long-term male–female partnerships. He presents psychological approaches and techniques through which intimate relationships between partners can be improved and relationship satisfaction increased. The dissertation consists of an introduction, three chapters, a discussion and conclusions, a summary, scientific contributions, references, and three appendices, comprising a total of 211 pages. The text includes 30 tables and 7 figures. A total of 345 relevant scientific sources have been used.

Actuality and relevance of the research topic

In the introduction, Chen Harel highlights the relevance of the topic of interpersonal attraction, love, and the choice of an intimate partner. The author examines the relationship between dominant personality traits and the individual's ability to establish and maintain a harmonious relationship. Harrel's study provides scientifically grounded answers to significant questions in the field of contemporary Israeli psychology.

Theoretical argumentation of the study

In the theoretical part of the dissertation work, Chen Harel conducts a successful comparative analysis of various scientific concepts and theoretical approaches to explaining personality traits and types of male behavior that attract female attention. According to the author, the most explanatory approaches are those of Sigmund Freud, Hans Eysenck, and Robert Sternberg, which provide insight into personality, sexual desire, and the psychology of intimate communication. Harel presents a synthesized review of the most important factors leading to either harmonious or disharmonious partner relationships. He examines the bio-psychosocial model of attraction, through which the researched problem receives a comprehensive explanation.

Psychological specificity of the research

The author skillfully reveals the psychological specifics of the topic, which is one of the many strengths of the dissertation work. From a psychological perspective, the following personality qualities are explained: attractiveness, sociability, attachment, propensity to fall in love, and commitment. In particular, the study examines how these traits are related to partners' intimate experiences. Chen Harel effectively explains the advantages of the Big Five model for understanding romantic relationships. In the first chapter, each of the Big Five traits is described comprehensively and accurately.

Organization and conduct of the study

Chen Harrel connects the theoretical foundation of the problem with its practical application in an original way. In the second chapter, he presents the methodology, objectives, tasks, hypotheses, and methods of his empirical study. The primary aim of the research is to investigate whether there is a relationship between men's personality traits and their female partners' sexual desire in long-term relationships. The study clarifies how each of the Big Five traits in men affects women's sexual desire. A comparison of the investigated problem is conducted from both intercultural and age-related perspectives. The author formulates seven hypotheses, which test the relationships between personality traits, age, and sexual desire between partners. The study was conducted among 1,797 women from various countries, with diverse backgrounds and ages. Most participants were born in Israel or the United States. All participating women have been in a romantic relationship for at least one year. The majority of the participants hold higher education degrees, and most of them are married. The

participants are divided into four age groups: young women, middle-aged women, late-middle-aged women, and older women. The investigated variables were compared across these age groups. Ethical guidelines were strictly followed during the study. The research instruments employed were appropriate and aligned with the objectives of the study. The study utilized a socio-demographic questionnaire, a Big Five personality questionnaire, and a sexual desire questionnaire.

Practical applicability of the results

For the analysis of the results, statistical processing was carried out using SPSS software version 25 and JASP software. The results obtained from the study are presented in tabular form and through figures in the third chapter. Their relevance to the formulated hypotheses is detailed, clearly indicating whether and to what extent the hypotheses are confirmed. The author provides his own critical interpretation of the results and their practical applicability in psychological counseling. He reaches valuable conclusions and makes recommendations. The most significant conclusions and recommendations from the study, in my view, are as follows: Differences between men and women are associated with social pressure and gender-based expectations. Higher levels of neuroticism, lower sociability, and lower conscientiousness lead to more conflicts between partners. This study provides an opportunity to reconsider gender-role stereotypes in intimate relationships within long-term partnerships. It highlights the necessity of applying specialized psychological knowledge to overcome difficulties of an intimate nature in interpersonal communication between the sexes. The findings of the study provide practical guidance for therapy addressing problems in partner communication and for enhancing satisfaction in intimate relationships between men and women in long-term partnerships. The study clearly indicates the extent to which each of the Big Five personality traits in men elicits sexual desire in women.

The theoretical and applied contributions presented in the dissertation work have been disseminated in the author's scientific publications. The abstract accurately and adequately reflects the content, structure, and contributions of the dissertation. I did not find any plagiarized texts in the dissertation, nor have I received any reports suggesting such issues. All sources used by Chen Harel are properly cited, adhering to established standards. I have no critical remarks regarding the dissertation and its abstract.

My questions are as follows:

1. What is your assessment of the concept of 'love at first sight'?
2. What, in your opinion, are the defining characteristics of male personality in contemporary Israeli society?

3. In your opinion, what are the key factors that determine the happiness of a couple?

Scientific and scientific-applied contributions of the dissertation work

1. A successful comparative analysis of various scientific theories and approaches has been conducted, explaining the psychological characteristics of men and their influence on men's attractiveness to contemporary women.
2. The constructs of neuroticism, extraversion, openness to experience, conscientiousness, and attractiveness are presented and explained in a meaningful and thorough manner.
3. For the first time in Israel, an empirical study has been carried out to clarify and systematize the differences between men and women regarding their satisfaction with attachment, affection, and intimacy.
4. The conducted study contributes new and valuable knowledge for improving intimate communication between men and women.
5. The results of the study provide an opportunity for a deeper understanding of the psychological specifics of partner relationships in long-term partnerships.

In conclusion, the presented doctoral dissertation work entitled "The correlation between the Big 5 personality traits of the man and sexual desire of his female partner in long-term relationships" addresses a topical and significant issue in contemporary psychology. The work stands out for its well-organized structure and for the original integration of theoretical argumentation with the practical value of empirical research. The obtained results and drawn conclusions have substantial applied significance for psychological counseling, psychotherapy, and for the effective work of psychologists with couples experiencing difficulties in their partner relationships.

All this gives me sufficient grounds to confidently express my positive opinion and to strongly recommend that Chen Rapson Harel be awarded the educational and scientific degree of "Doctor/PhD" in Higher Education Area 3. Social, Economic, and Legal sciences, Professional field 3.2. Psychology, Scientific specialty "Educational and developmental psychology".

Sofia, 12.01.2026 y.

Assoc. Prof. Dr. Petar Neshev